

[Kampmann:]

ninger i øvrigt ikke tager stilling til den løbende debat om højden af de sociale ydelser, men alene til mekanikken.

Langkilde: Det foreliggende lovforslag går jo udelukkende ud på i en række love at gennemføre ændringer, som er blevet nødvendige på grund af den ændring, der sker med hensyn til pristallet. Vi tiltrådte i sin tid, da det blev forelagt af økonomiministeren, at dette forhandlingsresultat, som også er tiltrådt på arbejdsmarkedet, gennemføres, og det her fremsatte forslag om konsekvensændringer kan vi også tiltræde. Jeg mener ikke, det skulle være nødvendigt at foretage nogen udvalgsbehandling af det, men mener, det bør kunne gå direkte til vedtagelse.

Jens Frandsen: Som allerede nævnt af tidligere ordførere er dette et lovforslag af rent teknisk karakter, som er nødvendiggjort af det tidligere fremsatte lovforslag om ændring af reguleringspristallet, og det omhandler en række sociale love, lov om boligbyggeri og loven om indekskontrakterne, hvor satserne ændres i overensstemmelse med, at reguleringspristallet af januar 1971 er sat lig 100. Jeg kan på venstres vegne anbefale lovforslaget.

Grethe Philip: Det radikale venstre har allerede givet udtryk for, at vi kan tilslutte os en ændring af beregningen af reguleringspristallet. Dette lovforslag er en konsekvens af den ændring, og vi kan derfor også tilslutte os det.

Poul Dam: Dette lovforslag er der jo ikke noget at gøre ved. Under forudsætning af, at tallene er regnet rigtigt ud, kan vi godt gå ind for det.

Økonomiministeren (Nyboe Andersen): Jeg vil gerne takke ordførerne for den tilslutning, som er givet. I anledning af hr. Langkildes udtalelser om, at lovforslaget eventuelt kunne gå direkte til anden behandling, vil jeg gerne meddele, at vi under støvsugningen af de områder, hvor ændringer kunne være nødvendige, yderligere har fundet to inden for den sociale lovgivning, og derfor vil jeg gerne have lov at stille 2

ændringsforslag, som skal komme allerede nu i eftermiddag. Jeg formoder, at lovforslaget herefter henvises til det udvalg, der i øvrigt behandler forslaget om en ændring af pristalsreguleringsloven, og jeg håber, at der så kan blive tale om en hurtig behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har nedsat angående forslag til lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om mærkning, skiltning m. v. inden for forbrugsområdet [af Lis Groes m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 149) findes i tillæg A. sp. 3201, fremsættelsen i tidenden sp. 4637).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om indseende med priser m. v. [af Lis Groes m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 150) findes i tillæg A. sp. 3217, fremsættelsen i tidenden sp. 4637).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Det fremgik af behandlingen for nylig af prisloven, at jeg ikke kan gå ind for, at der på nuværende tidspunkt gennemføres en særlig lovgivning om mærkning og skiltning m. v., og derfor kan jeg ikke tilslutte mig det fremsatte lovforslag.

Vi har jo i den nylig vedtagne lov om priser og avancer af 2. april 1971 optaget de tidligere bestemmelser i prisindseendeloven, og jeg må mene, at vi med den nye prislov har gennemført, hvad der i dag er mulighed for at administrere,

[Handelsministeren.]

af uundgåelige variationer af de enkelte pakningers vægt eller rumfang.

Med hensyn til bestemmelserne i lovforslagets § 6 om indholds-, egenskabs- og kvalitetsmærkning m. v. må jeg henlede opmærksomheden på, at en kontrol med overholdelse af forskrifter i medfør af denne bestemmelse ligeledes vil være meget omfattende og nødvendig både af hensyn til forbrugerne og for at sikre en ligelig behandling af alle virksomheder. Det må bl. a. sikres, at sådanne bestemmelser overholdes på samme måde for danske og for importerede varer.

På baggrund af det af monopoltilsynet påpegede, som jeg her har citeret i korthed, finder jeg derfor også, at det ikke vil være rigtigt i dag at gennemføre de foreliggende lovforslag. Det er min opfattelse, at hele dette problemkompleks bør overvejes nærmere i videre sammenhæng, for så vidt angår en række af de administrative problemer og også flere af de materielle bestemmelser; jeg tænker her navnlig på de obligatoriske bestemmelser om mærkning og skiltning med afbetalingsvilkår og på bestemmelserne om bemyndigelse til at foreskrive dels mærkning med kilopris, dels indholds-, egenskabs- og kvalitetsmærkning osv.

Jeg mener, det er nødvendigt, inden vi går ind i en lovgivning som den, der nu er foreslået, at foretage en række yderligere undersøgelser af virkningerne af disse bestemmelser, og det er derfor også, som jeg tidligere har oplyst, min hensigt i fortsættelse af drøftelserne i forbrugerkommissionen at optage forhandlinger med de interesserede erhvervs- og forbrugerorganisationer med henblik på at søge frem til forslag, som vil kunne tilgodese hensynet til såvel ønskeligheden af at fremme benyttelsen af prismærkning, prisskiltning m. v. i butikshandelen som på den anden side de butikshandelers rimelige krav om ikke at blive belastet med nye byrdefulde forpligtelser.

Selv om jeg således ikke kan gå ind for de foreliggende lovforslag, må jeg dog pege på, at jeg er enig i, at det nærmere bør overvejes, om og hvorledes den allerede i dag praktiserede prismærkning og skiltning bør fremmes. Jeg vil gerne gentage, hvad jeg ved tidligere lejligheder har sagt, at jeg i denne henseende finder, at det arbejder i forbruger-

kommissionen, der har ført til de nu fremsatte lovforslag, kan være et udgangspunkt herfor.

Jeg skal til slut pege på noget, der for så vidt er en formalitet, nemlig at forslaget til lov om ændring af lov om indseende med priser m. v. vel i og for sig er lidt forkert rettet, da lov om indseende med priser m. v. er ophævet, og at der i stedet burde foreligge et forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer, men mine betragtninger i den henseende bliver jo de samme, og det er kun en formalitet.

Jeg skal naturligvis være villig til at give udvalget nærmere oplysninger om de synspunkter, jeg her har givet udtryk for.

Gerda Møller: På det konservative folkepartis vegne vil jeg indlede med at fastslå, at også vi er interesseret i, at der gives forbrugerne så fyldige oplysninger om priser og varer som muligt, og også i at styrke deres muligheder for at bedømme priser, kvalitet, service o. lign. for varer og tjenesteydelser, men det må efter vores formening ske under hensyntagen til et realistisk samarbejde imellem erhvervslivet og forbrugerne. Det skal ikke ske gennem opbygning af en omfattende administration, så det, man sparer på varerne og tjenesteydelsen, betales i øgede skatter eller afgifter på grund af store personaleudvidelser — og personaleudvidelser kommer der jo ifølge bemærkningerne til lovforslaget — det må heller ikke føre til øgede omkostninger for erhvervslivet og dermed dyrere varer og ej heller til en svækkelse af priskonkurrencen. Ingen af disse ting kan de foreliggende lovforslag sige sig fri for, derfor er mit spørgsmål: er der så brug for denne lovgivning på nuværende tidspunkt? Ville det ikke være mere hensigtsmæssigt, hvis der endelig skal træffes nye foranstaltninger, at give den nedsatte kommission bedre tid til at undersøge og arbejde med de forskellige problemer, både af praktisk og administrativ art, som volder så godt som hele erhvervslivet meget store vanskeligheder, så meget mere som monopoltilsynet ifølge de oplysninger, jeg er i besiddelse af, har givet udtryk for store betæneligheder ved lovforslagenes gennemførelse på nuværende tidspunkt.

Vi må jo ikke glemme, at der i den kommission, der har arbejdet med problemerne,

[Gerda Møller.]

var, som de selv udtrykker det, alvorlige betænkeligheder ved inden for en frist, som ikke giver kommissionen mulighed for at foretage en samlet vurdering af forbrugernes stilling, at skulle fremkomme med en delbetænkning med forslag vedrørende de områder, som det foreliggende lovforslag drejer sig om. Og der har så sandelig været kort tid til arbejdet, når man tager i betragtning, at henstillingen til udvalget kom den 9. oktober, og delbetænkningen blev afgivet allerede den 30. januar, altså godt 3 måneder. Jeg vil ikke sige, det er uforsvarlig kort tid, men urimelig kort tid og så kort tid, at kommissionen har været nødsaget til at udskille en række problemer, som den enten anså for at være for tidkrævende og vanskelige at afklare, eller som det havde været naturligt at kæde sammen med løsningen af andre af de opgaver, som det var pålagt den at udrede. Derfor har det også været nødvendigt at anlægge en snæver fortolkning af hele problemet om gennemførelsen af lovregler, der kan støtte forbrugernes mulighed for at bedømme priser, kvaliteter osv., og det finder vi i den konservative gruppe meget beklageligt. Skal et problem kulegraves, må det efter vor formening også gøres særdeles grundigt, og kommissionen må have den fornødne tid og ikke være nødsaget til at udføre et, som ordføreren for forslagsstillerne selv anfører, hårdt arbejde, og jeg vil føje til: i et hæsblæsende tempo.

Jeg forstår heller ikke, at det socialdemokrati, som gang på gang her i salen både i indeværende samling og i tidligere samlinger har beklaget sig over lovjaskeriet og over, at der er for lidt tid til lovarbejdet, kan acceptere denne fremgangsmåde, og man kan næsten sige: selv være med til at fremtvinge den.

Ydermere er vi jo ikke i den situation, at vi står uden lovgivning og uden fornuftige foranstaltninger på hele dette område, tværtimod. Vi har den frivillige varedeklaration, og så sent som inden for den sidste måned har tinget vedtaget loven om priser og avancer og til den uændret overført skiltningens pligten, som den fandtes i prisindseendeloven. Det har vi været tilfredse med i vores gruppe, fordi vi ikke ønsker at pålægge erhvervslivet flere pligter fra det offentliges side end de mange, det i forvejen

må trækkes med uden nogen form for 'godtgørelse, skønt det er et arbejde, der er meget tyngende, ikke mindst for de små og mellemstore virksomheder, de samme, som især vil blive belastet, hvis dette lovforslag gennemføres. Men det tager man åbenbart ikke så tungt inden for socialdemokratiet. I hvert fald viger man ikke tilbage for at pålægge hver eneste butikshandel, der arbejder med fri prisdannelse — og det drejer sig om ca. 90 pct. af samtlige detailforretninger — yderligere en række uproduktive og stærkt tidkrævende opgaver for det offentlige. Det gælder såvel den tvungne prismærkning som enhedsmærkningen, den tvungne varedeklaration og mærkningen med kilopris.

Ordføreren for forslagsstillerne siger nok så besnærende i fremsættelsestalen, at oplysningspligten om pris, vægt og kvalitetsangivelse for varer og tjenesteydelser kun er gjort obligatorisk for prisens vedkommende, og at der derfor skulle være god adgang til at gennemføre beslutningen på en smidig måde og uden at påføre erhvervslivet unødigt belastning. Det kan jo lyde meget besnærende, men den opfattelse deles i hvert fald ikke af erhvervslivet. Det nøjes ikke med at sige, at det ikke kan lade sig gøre, men under et ekspertmøde i forbrugerkommissionen har det påvist, at en udregning af prisen for en vare, hvad enten det er pr. kilo eller pr. liter, faktisk vil være uigenneførlig på en række områder, og at den obligatoriske prismærkning foruden vanskeligheder for de erhvervsdrivende vil rejse en række tvivlsspørgsmål, som vil belaste administrationen.

Endelig med hensyn til den tvungne varedeklaration mener vi, at den kan være ikke så lidt problematisk, og det er vel også derfor, at forslagsstillerne i bemærkningerne finder det i høj grad ønskeligt, at erhvervslivet sideløbende med de nævnte generelle forskrifter anvender frivillige ordninger som f. eks. Dansk Varedeklarationsnævn.

Jeg ved ikke, hvorledes man vil undgå, at der sker en forskelsbehandling af de forskellige sektorer inden for erhvervslivet; og hvordan man vil klare de særlige problemer, der opstår for importvarer, som ikke opfylder de givne forskrifter, forstår jeg heller ikke. Der skal kunne gives dispensation under ganske særlige forhold, og det vil

[Gerda Møller.]

altså sige, at de danske forbrugere i mange tilfælde vil være udelukket fra at købe varer, som man kan købe bl. a. i vore nabolande og andre steder i verden, fordi de ikke er emballeret efter danske deklarationsbestemmelser. Det kan da aldrig kaldes liberalisering, og det kan heller ikke kaldes frit forbrugsvalg eller hurtig tilpasning til nye markedsmuligheder. Kommissionen gør også udtrykkelig opmærksom på, hvor tidkrævende en procedure iværksættelse af forskrifter kan være.

Den konservative gruppe ønsker også varedeklarationen fremmet, men ad frivillighedens vej. Det betyder ikke, at vi ikke synes, at man kunne have opnået større resultater, end tilfældet har været hidtil. Derfor vil jeg gerne benytte lejligheden til at udtrykke håbet om, at man i arbejdet inden for Dansk Varedeklarationsnævn kan nå frem til en lettere og mere enkel varedeklaration med let forståelige oplysninger og en hurtigere procedure, end vi hidtil har haft.

Selv om der kan være ting i lovforslaget, som vi gerne vil se på under udvalgsarbejdet, kan det konservative folkeparti af de af mig her nævnte grunde ikke gå ind for det foreliggende lovforslag om prismærkning m. v. og heller ikke for forslaget til lov om ændring af lov om indsende med priser m. v., som ganske vist ikke eksisterer mere, men er overført til loven om priser og avancer.

Jens Peter Jensen (Sorø amt): I mandags havde jeg den blandede fornøjelse at høre det ærede medlem hr. Erling Dinesen tale i Odense. Ved den lejlighed sagde han, at det såkaldte personaleloft er roget 3-4 m i vejret som følge af den nye prislov, og han føjede til, at monopoltilsynet nok skulle have ansat 100 mennesker flere for at klare denne lov. Det ærede medlem ved jo, at monopoltilsynet selv har skønnet, at den nødvendige personaleudvidelse vil udgøre $\frac{1}{5}$ af det tal, som det ærede medlem fremkom med, og

som han altså nu rejser land og rige rundt og fortæller om.

Når det ærede medlem er så bekymret for personalebehovet i monopoltilsynet, undrer det mig, at hans parti møder med et lovforslag som det, der nu foreligger, for også socialdemokraterne ved dog, at monopoltilsynet har erklæret, at det ikke vil være administrativt gennemførligt på nuværende tidspunkt. Det ved vi fra 21 mands udvalget, hvor vi har fået en tilkendegivelse fra monopoltilsynet, således som også den højtærede handelsminister her har gjort opmærksom på.

På den ene side kritiserer socialdemokraterne altså, at der er gennemført en lovgivning, som har ført til udvidelse af monopoltilsynet, og på den anden side fremsætter man selv lovforslag, der vil føre til en endnu voldsommere udvidelse af personalet. Det minder mig om dette forsøg på både at blæse og have mel i munden samtidig, og det er ikke så nemt.

Jeg kan ganske tilslutte mig den højtærede handelsministers argumentation for ikke at kunne støtte lovforslagene, og jeg skal derfor ikke gå ind på enkeltheder i de fremsatte lovforslag. Skulle man gennemføre en lovgivning af den foreslåede karakter, mener jeg, at det må kræve et mere dybtgående arbejde end det, der ligger til grund for den afgivne delbetænkning fra et flertal i forbrugerkommissionen. Jeg mener ikke, at det nævnte flertal har fordybet sig tilstrækkeligt i de praktiske konsekvenser ude i erhvervslivet, der vil følge af en så vidtgående lovgivning om skiltning og mærkning. Jeg tror også, at man undervurderer den omkostningsforøgelse, som kan følge af sådanne påbud, og det er jo da ikke ligefrem prisforhøjelser, forbrugerne ønsker. Jeg vil ikke afvise at der er et voksende behov for oplysning gennem mærkning af varer og skiltning med priser. Behovet vokser af to grunde: dels fremkomsten af mange nye varer, dels forandringen i butikshandelens struktur, hvor den direkte kundebetjening i større udstrækning afløses af andre

[Jens Peter Jensen (Sorø amt).]

salgsformer. Det forekommer mig dog, at erhvervslivet i vid udstrækning søger at dække dette voksende behov for oplysning. Vi har jo i dag en mærkning og en skiltning i et omfang, som vi aldrig nogen sinde har haft før. Det er simpelt hen et led i konkurrenceeffektiviteten at udfolde en sådan oplysningsvirksomhed.

Når man således er inde i en forbrugervenlig udvikling gennem det private initiativ, synes jeg, det er upåkrævet at møde med en lovgivning af den foreslåede karakter. En frivillig ordning indretter sig efter de praktiske behov, hvorimod en lovgivning vil have en generel karakter, således at der vil blive stillet krav, hvor det ikke er nødvendigt for selve formålet. Butikshandelen og erhvervslivet i det hele taget er jo blevet stærkt bebyrdet med arbejde igennem de forskellige lovmæssige foranstaltninger, der er gennemført i dette høje ting, og jeg synes ikke, situationen indbyder til, at vi skal lægge endnu mere på. Administrationen på disse områder er også så hårdt belastet, at det vil være forkert at pålægge den nye opgaver.

Ud fra disse betragtninger kan jeg sige, at venstre kan ikke medvirke til lovforslagene fremme. Vi mener, der skal en mere dybtgående analyse til af alle de problemer, der knytter sig til en lovgivning af denne karakter, inden der eventuelt kan blive tale om en lovgivning.

Dagmar Andreasen: Sigtet med lovforslagene kan det radikale venstre ikke være uenig i, nemlig at støtte forbrugernes mulighed for at bedømme priser og kvaliteter. Men lovforslaget om prismærkning og skiltning omhandler i 12 paragraffer handel med alt muligt fra søm til køleskabe og biler samt hele levnedsmiddelbranchen og beklædningsindustrien, og det vil være meget svært at overskue konsekvenserne af de enkelte bestemmelser, når de skal til at føres ud i livet.

Når man i § 1 siger, at alt skal prismærkes, troede jeg sådan set ikke, det var noget aktuelt problem længere. Jeg har indtryk af, at prisskilte med 2 kr. 98 øre eller 1 kr. 98 øre efterhånden er blevet så store, at det kan være svært at opdage, hvad det er, der

gemmer sig bag skiltet, og det er helt indlysende, at en pris ikke er noget værd uden i forbindelse med en kvalitetsvurdering.

Jeg har også lyst til at bemærke, at den praksis, der er indført i mange af kædebutikkerne, at hver enkelt vare er prismærket, både er bekvem for forbrugerne, når de går rundt og kigger på det, og vel også er den eneste mulighed for, at man kan have en kassedame til at sidde og gøre op, hvad man har puttet i kurven. Men hvis det skulle udvides til at omfatte alle butikker, ville det betyde, at forretningerne forlangte varerne prismærket, for det er nemlig ikke butikkerne, der sætter disse prismærker på i dag. Det gør den, der leverer varen, og det kan godt gå, hvis man skal køre med en hel bilfuld til en kæde; men skal man hakke den af i mange forskellige forretninger, er det ikke sikkert, at det ligefrem virker fremmende for priskonkurrencen, når det føres ud i praksis.

Med hensyn til, som det siges i bemærkningerne, at man skal kunne bedømme priser og kvaliteter, indeholder § 6 vide beføjelser til monopoltilsynet i retning af at foreskrive mærkning om holdbarhed, behandlingsmåde, funktion osv. Det kniber mig lidt at have fantasi til at forestille mig, hvordan monopoltilsynet vil kunne klare dette kæmpemæssige arbejde på så vidt forskellige områder. Jeg kan ikke være tryk ved, at det er monopoltilsynet, der skal have noget at gøre med, hvordan levnedsmidler skal mærkes. Jeg føler mig temmelig overbevist om, at fru Lis Groes og jeg er enige om, at levnedsmidler trænger vi til varedeklaration på, men det er meget svært at gennemføre, hvis deklARATIONERNE skal være vejledende i stedet for vildledende. Jeg har lidt at gøre med en brancheforening, som er indstillet på frivilligt at gå ind på en deklARATIONSPLIGT for medlemmerne. Men virkelig at få disse deklARATIONER udarbejdet sådan, at de siger forbrugerne det, forbrugerne har krav på at få at vide, er slet ikke enkelt, og det vil jeg i hvert fald nødig overlade til monopoltilsynet. Jeg vil også nødig som folkevalgt lægge det fuldstændig fra mig, hvilket vil være tilfældet, hvis noget sådant skal gennemføres obligatorisk for forskellige vareområder.

Jeg kunne ikke lade være med, da jeg sad og tænkte over disse lovforslag, at spekulere

[Dagmar Andreassen.]

på den meget forskellige situation, en køber befinder sig i, når han skal ud at købe en dåse ærter eller ud at købe en opvaskemaskine. Hvad angår en dåse ærter, vil jeg i hvert fald for min part sige, at dér er jeg parat til at handle på erfaringen. Jeg vil gerne vide, hvad der næringsmæssigt er i den. Men med hensyn til kvaliteten ved et indkøb til et par kroner vil jeg gerne kunne nøjes med at vurdere ud fra den erfaring, jeg har opnået fra handel til handel. Helt anderledes er det, hvis det drejer sig om en opvaskemaskine. Det første, jeg her vil spørge efter, er, hvilke erfaringer man har for de forskellige mærker, hvor tit de går i stykker, hvor driftssikre de er. Men hvordan kan man få noget sådant deklareret? Tekniske enkeltheder siger i hvert fald ikke mig ret meget. Det er driftssikkerheden, jeg vil spørge efter, og jeg har lidt svært ved at se, hvordan vi kan få monopoltilsynet til at gøre rede for den.

Selv om jeg og mit parti gerne vil være med til at arbejde på, at køberen kommer i en så gunstig situation som muligt, føler jeg mig ikke overbevist om, at vi med fordel kan forcere den udvikling frem, der er i gang i forholdet mellem producent og forbruger, for der er jo ikke det modsætningsforhold, der ofte tales om i den offentlige debat. Når dertil kommer, at både de handlende og monopoltilsynet befinder sig i en situation, hvor de er overbebyrdet med at føre de opgaver ud i praksis, som vi her i folketinget har pålagt dem, er jeg bange for, at hvis vi presser dem mere, kommer loven ikke til at virke til gavn for forbrugerne, og det var vel i grunden det, der var meningen.

Vi vil gerne være med til at behandle disse spørgsmål i et udvalg, men vi kan ikke love, at vi vil stemme for lovforslagene.

Gunhild Due: På SFs vegne kan jeg byde ethvert fremskridt på forbrugerområdet velkommen. Vi er efterhånden ved at være sørgeligt bagefter med forbruger- og levnedsmiddellovgivning herhjemme. Man kan derfor godt være lidt trist over, at dette lovforslag om mærkning sandsynligvis ikke kan nå at blive færdigbehandlet i denne samling. Efter nu at have siddet og hørt ministeren og de ærede ordførere, der har talt hidtil, har man det indtryk, at der er lange udsig-

ter, før der kommer virkelige forbedringer på området.

Jeg vil betragte lovforslaget som et frem-skridt, men jeg må erkende, at jeg synes, det er beklageligt, at forslaget i så høj grad bygger på bemyndigelser til monopoltilsynet: monopoltilsynet fastsætter regler om omfanget af bestemmelserne, monopoltilsynet kan foreskrive, monopoltilsynet kan efter forhandling osv. Det synes jeg er i alt for høj grad at lægge tingene over på et i forvejen meget arbejdsbebyrdet monopoltilsyn. Jeg synes ikke rigtig, det er tilfredsstillende, men havde hellere set helt klare lovbestemmelser om disse forhold.

I bemærkningerne til lovforslaget kan man læse, at i andre lande kræves skiltning med prisen pr. enhed i færdigpakkede varer generelt. Så vidt synes jeg også godt vi kunne gå herhjemme. Enhver, der har prøvet at købe fødevarer ind, kender vanskelighederne for forbrugerne ved at stå og skulle regne ud på, hvad der er mest fordelagtigt, hvis man skal sammenligne prisen for en vare på 73 g med prisen for 87 g af varen. Det kan godt være, andre folk er bedre til at regne end jeg, men jeg er i hvert fald helt rundt på gulvet, når jeg står og skal hitte ud af sådan nogle ting. Især når der så også er en mangelfuld varedeklaration på varerne, synes jeg, man er helt fortabt.

Jeg har i øvrigt et specielt problem, som jeg gerne vil bede ministeren se på. Det drejer sig om det forhold, at det er lovligt til biler, knallerter og motorcykler at sælge ting og dengenoter, som ikke er lovlige i brug. Jeg har erfaring for og synes også selv, at det strider mod folks retsbevidsthed, at de handlende kan sælge ting, som, hvis de bruges af køberen, pådrager ham strafansvar. Når man i misforstået liberalisme ikke vil forbyde den slags — og jeg forstår slet ikke, at man ikke i disse importoverskudstider ikke indfører forbud mod at bruge valuta til at indkøbe ting til landet, som er ulovlige at bruge her — kunne man så i det mindste ikke påbyde en skiltning, hvoraf det skulle fremgå, at varen ikke må bruges inden for landets grænser?

Det ville spare den enkelte forbruger for unødige udgifter og dermed også øve indflydelse på landets økonomi i øvrigt. Jeg ved ikke, om ministeren kan indføre en sådan bestemmelse administrativt. Jeg synes, det

[Gunhild Due.]

ville være en rimelig ting over for forbrugerne; jeg tænker på de mangetonede bilhorn, og hvad det ellers drejer sig om.

Må jeg så ikke lige sige til fru Gerda Møller, at jeg ikke giver så forfærdelig meget for frivillige ordninger, selv om jeg godt ved, at der er store kæder, der bruger dem. Det er desværre altid sådan, at det er de handlende, der har samvittigheden i orden og tilbyder de bedste varer, der benytter sig af deklaration og mærkning, mens de, der fører de mere tvivlsomme varer, netop ikke vil bruge mærkning og skiltning. De vil benytte frivilligheden til at lade være med at oplyse noget om deres varer.

I øvrigt skal jeg tilsiige velvillig behandling på SF's vegne.

Kjær Rasmussen: Det faktum, at regeringen ikke vil kendes ved forbrugerkommissionens flertals forslag, viser endnu en gang, hvis interesser der står regeringens hjerte nærmest. Erhvervsorganisationerne vil ikke være med til det, og så vil regeringen heller ikke. Endnu et bevis på, at denne regering i stort som i småt er det private erhvervslivs regering.

Hvis vi skal karakterisere det fremsatte lovforslag om mærkning m. v., må vi sige, at det ubetinget hører til i småtingsafdelingen, selv om visse af dets bestemmelser selvsagt vil lette arbejdet for de forbrugere, som gerne vil afveje visse varer mod hinanden. Vi finder det i sin orden, at forbrugerne i fremtiden skal kunne finde ud af ved at se på varen, hvor stor en del af dennes pris der er skatter og afgifter, og hvor stor en del der egentlig er varepris. Dog synes vi, at der mangler noget her, for hvorfor skal man ikke også af en sådan mærkning kunne se avancerne? En oplysning om avancerne vil være en god hjælp, når forbrugerne skal afveje pris mod kvalitet.

Afsnittet om nyordningen for afbetalingshandelen er der ikke så megen opløftelse i at læse, idet der her er tale om en ordning, som, så vidt jeg ved, allerede er i kraft. I hvert fald ser det da sådan ud, når man kigger ind ad diverse butiksvinduer med radio og fjernsyn, hårde hvidevarer osv.

Lovforslaget opererer i høj grad med øgede beføjelser til monopoltilsynet. Må jeg ikke spørge forslagsstillerne: er det socialde-

mokratiets hensigt at øge personaletallet i tilsynet, dersom partiet får mulighed for det? — for det er jo en ting, som vil blive nødvendig, hvis det her overhovedet skal blive en realitet.

Så er der endelig den foreslåede bestemmelse om prisforslag i § 5, stk. 2. Denne bestemmelse finder vi betænkelig, fordi der i realiteten vil blive tale om en minimalpris, som detaillisten skal tage, og gør han ikke det, kan han risikere at blive udsat for boykot fra grossisternes side. Det er jo ting, som vi har set før. Vi tror, at man med en sådan bestemmelse vil kvæle konkurrencen. Det kan måske lyde lidt mærkeligt, at netop jeg står og siger sådan noget, men for VS'er det en yderst betænkelig sag: at få nogle bestemmelser, som kan være med til at kvæle konkurrencen, netop fordi vi oplever en stigende monopolisering.

Vi må konstatere, at der er beskedne fremskridt i de foreliggende lovforslag, men der er som sagt også ting, som vi må have nærmere belyst, inden vi kan give tilslutning til dem.

Ordføreren for forslagsstillerne (Lis Groes): Ja, der er jo ikke så forfærdelig megen tilslutning at takke for. Jeg forstod nu slet ikke, hvordan den sidste ærede ordfører fandt ud af, at man kvalte konkurrencen med vort forslag om mærkning, da det netop tilsigter at fremme konkurrencen. Men det kan vi måske få noget mere at vide om senere.

Det er en ejendommelig situation, vi er i. Regeringen har nedsat en forbrugerkommission, og senere har folketinget bedt denne forbrugerkommission om at overveje, på hvilken måde forbrugerne kan lettes i deres bedømmelse af pris, kvalitet og service. Så kommer forbrugerkommissionen med et forslag, som et overvældende flertal har tilsluttet sig, deriblandt samtlige de styrelser, der er repræsenteret i kommissionen, derunder også monopoltilsynet, og de to professorer ved handelshøjskolerne henholdsvis i København og Århus. Derpå siger regeringen: nej, vi synes nu ikke, vi vil fremsætte det. Man kan godt blive en lille smule træt, når man sidder i sådan en kommission og gør et stykke arbejde, ved at tænke på, hvor stort et arbejde man har gjort for at få dette her færdigt.

[Lis Groes.]

Fru Gerda Møller var inde på, at det var hastværksarbejde. Det synes jeg ikke man kan sige. Glem ikke, at kommissionen blev nedsat i 1969, og disse ting var allerede behandlet, da man gik over til at koncentrere sig om disse områder. Sammenlign det med de byrder, man har pålagt erhvervslivet med den prislov, som vi her i folketinget syntes vi kunne færdigbehandle på, jeg tror mindre end en måned. Jeg synes ikke, man kan sige, at det er hastværksarbejde. Det er grundigt arbejde, der ligger til grund for disse lovforslag. Dertil kommer, at tankerne ærlig talt ikke er nye. Dels er det, der er tale om, en udbygning af bestående bestemmelser, dels er det problemer, der har været diskuteret i årevis. Det er da også sådan, at ikke alene er forbrugerkommissionen gået ind for disse ting. Det har allerede den mere avancerede del af handelen herhjemme også gjort.

Jeg har i min fremsættelse påpeget, at det amerikanske Chamber of Commerce har udsendt en rapport til sine medlemmer, og at det svenske industriforbund har oversat den.

Hvad står der da i denne pjece? Jo, deri opfordrer det amerikanske Chamber of Commerce sine medlemmer til at imødekomme forbrugerne på alle de områder, hvor de har ønsker om en bedre information, og man gør det på baggrund af den koncentrationstendens, der findes i Amerika, og som vi også føler herhjemme. Det er i virkeligheden et svar på Galbraiths angreb mod teknokratiet og tendensen i dag inden for erhvervslivet til ikke så meget at koncentrere sig om at få den højest mulige profit som om at kunne dirigere hele produktionen, være sikker på at få afsat sine varer ved i forvejen at dirigere det hele. Derfor siger man, at for at komme bort fra hele denne udemokratiske form må man tænke på at imødekomme forbrugerkravene, for man må se disse andre faktorer som en fare for demokratiet. Det interessante er, at det svenske industriforbund har oversat denne pjece med dens forskellige rekommandationer, deriblandt om pris pr. måleenhed, og dermed går man ind for at anbefale sine medlemmer det. Yderligere har man i Sverige startet en kampagne for det, man kal-

der prismærkede varer og sammenlignelige priser, idet man har udsendt en plakat til anvendelse i butikkerne, så butikkerne kan gøre opmærksom på, at hos dem opgives disse sammenlignelige priser.

Det er blevet sagt, at det er umuligt på dette tidspunkt for monopoltilsynet at klare disse opgaver, for der er i forvejen pålagt det så meget fra det offentliges side, dels ved skattelovgivning af forskellig art, dels ved den prislov, der for nylig blev vedtaget. Det er da så sandt, som det er sagt, at man har pålagt erhvervslivet meget. Det er bare et spørgsmål, om man ikke kunne pålægge det på en lidt anden måde, og om ikke prisloven kunne ændres således, at den lagde hovedvægten på at fremme konkurrencen derved, at man gik ind for disse forslag og lattede lidt på nogle af de meget restriktive bestemmelser. Jeg skal ikke genoptage en diskussion om prisloven i dag, men bare sige, at der kommer jo en dag efter denne. Det er ikke sikkert, at vi skal leve med den prislov til evige tider. Jeg forstår da også det, monopoltilsynet siger, sådan at tilsynet ikke vil kunne administrere disse bestemmelser inden for det første år, og at man derfor selvfølgelig i udvalget kan drøfte, på hvilket tidspunkt disse bestemmelser skal træde ud i livet.

Handelsministeren nævnte ågerudvalget og mente, at bestemmelserne her måtte koordineres med udvalgets betænkning. Det er jeg fuldstændig enig i, idet vi i kommissionen netop har ventet på ågerkommissionen. Den har altså nu afgivet sin betænkning, og dermed skulle vi netop have mulighed for at få den effektive rente frem i afbetalingshandelen, hvilket afgjort vil være et betydeligt fremskridt.

Handelsministeren sagde også, at det havde taget lang tid at indarbejde den første mærkning med hensyn til afbetaling. Det er klart, at netop i begyndelsen vil det tage meget lang tid. Det vil nok gå lidt lettere hen ad vejen, fordi det i meget høj grad er principperne, man skal have frem, og de kan så gå igen de forskellige steder.

Ministerens sagde, at vi måtte betragte disse ting i en videre sammenhæng, og at der er mange andre ting, vi skal studere. Det kender vi godt: når vi kommer med et eller andet, får vi at vide, at det hænger

[Lis Groes.]

sammen med både dit og dat, og derfor må vi hellere vente. Det tror jeg ikke handelsministeren selv er sådan helt indstillet på at tage alvorligt.

Fru Gerda Møller talte om øgede omkostninger. Dertil vil jeg gerne sige, at det egentlig er interessant, at man vist må sige, at nogle af de butikker, hvor man køber relativt billigt, just er dem, der har en gennemført prismærkning og også sammenlignelige priser, altså pris pr. vægtenhed. Dertil kommer det interessante, at den svenske priskontrol går ind for en sådan mærkning. Dette skulle dog ikke være naturligt for priskontrollen, hvis den troede, at det ville medføre højere priser. Jeg tror, man glemmer en ting. Man er så tilbøjelig til at se statisk på det; men man skal se dynamisk på det og forstå, at dette, at der bliver yderligere priskonkurrence, simpelt hen vil medføre en tendens til prisfald, selv om det for den enkelte forretning selvfølgelig koster nogle penge at sætte disse mærker på.

Så var der dette med de importerede varer. Ja, det er klart, at der må tages hensyn til de importerede varer: det er også udtrykkelig sagt i bemærkningerne. Men på den anden side må det være sådan, at der er ligestilling mellem importerede og danske varer.

Hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt) talte om personaleloft og om at blæse og have mel i munden. Dertil må jeg sige, at jeg mener, man inden for personaleudvidelsen hos prismyndighederne skulle have mulighed for at klare disse opgaver, hvis man lempede prisloven. Såfremt man ikke gør det, vil det naturligvis kræve et antal yderligere ansatte inden for monopoltilsynet. Men de penge skulle komme godt igen, hvis vi virkelig fik en bedre konkurrencesituation.

Det var pudsigt, at hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt) samtidig med at sige, at det ville virke prisfordyrende, hvis man gennemførte disse bestemmelser, nævnte dette at skilte og at mærke som et udslag af konkurrencementalitet. Det er, ligesom der var noget dér, der ikke helt passede sammen.

Fru Dagmar Andreasen var inde på, hvem der gennemførte prismærkning. Derom vil jeg bare oplyse, at f. eks. inden

for FDB er det dog kun 35 pct. af varerne, der prismærkes centralt. Jeg ved ikke, hvordan det er inden for andre områder. Hos Irma ville jeg tro det var 100 pct., fordi de selv har samtlige led. Men jeg tror nok, vi må regne med, at det i meget høj grad er den enkelte butik, der stadig væk mærker selv.

Så rejste fru Dagmar Andreasen spørgsmålet, om der var et modsætningsforhold mellem forbruger og producent. Dertil vil jeg gerne sige, at jeg tror, vi skal holde os klart for øje, at det er der. Producenten har den ganske naturlige interesse at sælge sine varer til enhver forbruger, men forbrugeren kan have en større interesse i at købe noget andet end det, den pågældende producent laver. Det må vi erkende som en realitet. Men jeg er da fuldstændig enig i, at hvis det er muligt at få et samarbejde i gang om disse ting, er det kun godt.

Fru Gunhild Due beklagede, at lovforslaget i så høj grad byggede på bemyndigelse, og det kan jeg i og for sig godt deltage i. Det var nemmere, hvis vi kunne skære lige igenem og sige: her og nu skal det være sådan. Jeg må indrømme, at vi har bøjet os netop i håb om at opnå enighed i kommissionen. Deri ligger også, at jeg havde ret i det, som fru Gerda Møller var inde på at anklage mig for, dette med den smidige tilpasning. Når det er en bemyndigelsesregel, vil der netop være mulighed for en smidig tilpasning.

Hr. Kjær Rasmussen mente, at hele afbetalingshandelen var dækket. Det er ikke rigtigt, og det er derfor, der er behov for at få gjort disse bestemmelser generelle.

Jeg tror, jeg dermed nogenlunde har svaret både ministeren og ordførerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af en kommission til undersøgelse af koncentrationen i erhvervslivet m. v. [af Sigsgaard og Kjær Rasmussen].

Valgt blev: *Winther, Henning Andersen, Fanger, Henry Møller, Niels Andersen, Jens Peter Jensen (Sorø amt), Johan Philipsen, Dagmar Andreassen, Niels Helveg Petersen, Helge von Rosen, Kampmann, Poul Dalsager, Lis Groes, Grünbaum, Ove Hansen, Ivar Nørgaard og Sigsgaard.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af arbejdsløshed inden for bygge- og anlægsområdet [af Arne Larsen m. fl.].

Valgt blev: *Asger Jensen, Clara Munck, Gerda Møller, Poul Schliiter, Robert Christensen, Niels Andersen, Ib Thyregod, Erik Hansen (Ålborg amt), Grethe Philip, Vallbak, Helge Nielsen, Erling Dinesen, Grünbaum, Lysholt Hansen, Peter Jørgensen, Evald Kristensen og Arne Larsen.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 30. april, kl. 11 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om bekæmpelse af flyvehavre.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om statens byggevirk-somhed m. v.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om arbejderbeskyt-

telse. (Køre- og hviletid i international vejtransport, ansvar, sikkerhedsrepræsentanter m. v., dampkedler, det kommunale maskintilsyn).

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg. (Om særlige ledelsesformer) [af Sigsgaard og Kjær Rasmussen].

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Forhøjelse af grænserne for sygedagpenge, bortfald af såvel ventetidsbestemmelser som begrænsninger i dagpengehjælpens varighed m. v.) [af Niels Mørk m. fl.].

7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om mærkning, skiltning m. v. inden for forbrugsområdet [af Lis Groes m. fl.]

og forslag til lov om ændring af lov om indseende med priser m. v. [af Lis Groes m. fl.].

Mødet hævet kl. 13.58.

95. møde.

Fredag den 30. april kl. 11.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af aftale mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om kulturelt samarbejde.

Boligudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om sanering. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Skovmand har meddelt mig, at han ønsker til arbejdsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje en ændring af pris- og salgspolitikken for offentlige publikationer?“

Medlem af folketinget Knud Bro har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„På hvilken måde vil ministeren hjælpe personer, der har lidt skade på grund af offentlig vaccination?“

Medlem af folketinget Knud Bro har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Kan ministeren oplyse, hvornår der kan gives svar på anmodningen om 161.000 kroner til bevarelse af Lundeberg havn?“

Medlem af folketinget Niels Ravn har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvad agter ministeren at foretage sig i anledning af den sidste tids begivenheder i studenterverdenen?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Jeg tillader mig herved at fremsætte forslag

til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af aftale mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om kulturelt samarbejde.

På et møde i april 1970 mellem de nordiske landes undervisnings- og kulturministre blev det besluttet at nedsætte en nordisk arbejdsgruppe med 2 embedsmænd som repræsentanter for hvert af de 5 lande og med den opgave inden udgangen af 1970 at fremlægge forslag for de nordiske undervisnings- og kulturministre til en traktat om nordisk kulturelt samarbejde.

Denne beslutning var truffet på baggrund af en af de rekommandationer, som Nordisk Råd havde vedtaget under sin 18. samling i februar 1970.

Arbejdsgruppen afleverede sin betænkning den 17. december 1970, og det forslag til nordisk kulturaftale, som er betænkningens hovedindhold, blev forelagt for Nordisk Råd under dettes 19. samling i februar 1971. Med nogle få ændringer anbefalede Nordisk Råd de nordiske landes regeringer at indgå denne aftale, og på et ministermøde i Helsingfors den 15. marts 1971 blev aftalen herefter underskrevet med henblik på senere ratifikation som en forudsætning for dens ikrafttræden.

Der er regnet med, at aftalen skal have virkning fra den 1. januar 1972, og det er endvidere en forudsætning for aftalens gennemførelse, at der sker en revision af den såkaldte Helsingforsaftale — de 5 nordiske landes samarbejdsoverenskomst af 23. marts 1962. Denne revision er nu iværksat, og de 5 nordiske statsministre har den 13. februar 1971 undertegnet overenskomst herom. Denne overenskomst er optaget som bilag til det forslag til lov om nordisk samarbejde, som den 9. marts 1971 blev fremsat for dette høje ting af ministeren for nordiske anliggender.

Det nordiske ministerråd, som det efter overenskomsten er tanken at nedsætte, skal være det beslutningstagende organ også inden for rammerne af den her forelagte kulturaftale, idet man på denne måde regner med at kunne sikre en passende koordinering med andre sektorer inden for det nordiske samarbejde.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at etableringen af et sådant permanent, nordisk ministerråd ikke tænkes at skulle over-